

*Сокол Олександра Іванівна,
студентка 101 навчальної групи МСЕ
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ*

Науковий керівник:

*Пендюра Максим Миколайович,
завідувач кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРОБЛЕМА ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ

Як ми знаємо, торгівля людьми є складною та багатогранною проблемою, яка стосується людей у всьому світі. Торгівлю людьми часто називають сучасним рабством. Згідно з визначенням Міністерства внутрішньої безпеки США: «торгівля людьми передбачає застосування сили, шахрайства або примусу для трудової або сексуальної експлуатації» [1]. На жаль, українські біженці все частіше стають жертвами сексуальної експлуатації через вразливе становище та малу захищеність поза межами власної держави.

За словами дослідників Thomson Reuters, українські біженці ризикують стати жертвами як торговців на місцях, так і кібер-вуайеристів. Дослідники виявили тривожне зростання української порнографії після вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року, проаналізувавши глобальний пошуковий трафік. Аналіз тенденцій пошуку в Інтернеті показав значний сплеск переглядів порнографічних відео, у яких нібито зображені українські біженці, за останні півроку. У січні знімки 13 таких відео показали, що їх переглянули 275 000 разів. Попереднє дослідження у 2022 році виявило сплеск глобального пошуку в Інтернеті термінів сексуальної експлуатації, які стосуються саме українських біженців після початку війни: лише в березні 2022 року цей показник зріс на 300%. У Великій Британії кількість пошукових запитів «український ескорт» зросла на 200% порівняно з шістьма місяцями перед війною, тоді як в Іспанії кількість пошукових запитів «українське порно» зросла на 600%, а в Польщі – на 130% [3].

Точна кількість українських біженців, які стали жертвами торгівлі людьми, сексуального насильства та експлуатації, невідома, оскільки ці злочини часто приховують, не повідомляють про них або не документують. Однак, за даними правозахисних організацій, таких як Homo Faber та Convictus, проблема є дуже серйозною і поширеною, особливо серед жінок і дітей, які перебувають у вразливому, небезпечному та незахищеному становищі. За їхніми даними, у 2022 році було виявлено 1 234 випадки торгівлі людьми, сексуального насильства та експлуатації українських біженців, з яких 1 012 – жінки та 222 – діти. ЮНІСЕФ та інші міжнародні організації закликають уряди країн, які приймають українських біженців, посилити заходи щодо захисту дітей від торгівлі людьми та експлуатації. Зокрема, вони повинні забезпечити ефективний моніторинг на пунктах перетину кордону,

виявляти дітей без супроводу дорослих та розлучених з сім'єю, надавати їм всебічну підтримку та сприяти возз'єднанню сімей [5].

Тож у нашому дослідженні ми розглянемо підрозділ ООН, який координує питання, пов'язані з торгівлею людьми. Міжвідомча координаційна група з протидії торгівлі людьми (ICAT) – це міжнародний орган, створений у 2007 році для покращення координації та співпраці між агентствами ООН та іншими міжнародними організаціями, які працюють у сфері боротьби з торгівлею людьми. Дана організація об'єднує широкий спектр зацікавлених сторін, включаючи агенції ООН, міжурядові організації, організації громадянського суспільства та приватний сектор, для сприяння координованому та комплексному підходу до боротьби з торгівлею людьми [4].

ICAT працює над виявленням нових тенденцій і викликів у боротьбі з торгівлею людьми та реагуванням на них, а також підтримує впровадження міжнародних стандартів і передового досвіду. Міжвідомча координаційна група з протидії торгівлі людьми керується Керівним комітетом, до складу якого входять представники Управління ООН з наркотиків і злочинності, Міжнародної організації праці, Міжнародної організації з міграції, Дитячого фонду ООН, Верховного комісара ООН з прав людини та організації [4].

Міжвідомча координаційна група з протидії торгівлі людьми в аналітичному документі виклала стратегічне бачення майбутньої роботи та ключові пріоритетні напрямки, на яких мають зосередитися агентства та спільнота, що займається боротьбою з торгівлею людьми у 2023 році. У документі запропоновано шість пріоритетних напрямків: розвиток доказової бази; усунення основних факторів; забезпечення правозахисного підходу; впровадження існуючих заходів та переслідування торговців людьми; зниження попиту; посилення співпраці та сприяння партнерству між багатьма зацікавленими сторонами. Таким чином, аналітична стратегія передбачає:

- встановлення стандартів і надання тематичного керівництва дослідженням торгівлі людьми шляхом розробки спільних результатів, що сприяють стандартизації даних, етичному збору даних і звітності, а також захисту та безпеки даних;

- зміцнення партнерства між багатьма зацікавленими сторонами та використання інституційного досвіду для боротьби з основними факторами торгівлі людьми шляхом постійної взаємодії з партнерами, включаючи приватний сектор, наукові спільноти, а також міжурядові платформи та діалоги, щоб відстоювати та підтримувати діяльність, спрямовану на вирішення основних факторів уразливості;

- підтримка залученості постраждалих та внесок у розширення можливостей постраждалих для включення їх голосів та інтеграції їхніх точок зору в політику протидії торгівлі людьми;

- вивчення взаємозв'язків між катастрофами, спричиненими зміною внутрішньо політичного становища країн, які раптово та повільно виникають, і вразливістю до торгівлі людьми та експлуатації шляхом аналізу політики та виробництва знань, включаючи вирішення заходів захисту для внутрішньо

переміщених осіб, а також мігрантів, які перетинають міжнародні кордони через подібні зміни;

– посилення підходів і розуміння торгівлі людьми в умовах кризи. Дослідження ситуації збройного конфлікту, що стосуються сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, використання дітей-солдат і серйозних порушень прав людини проти дітей, а також доступність механізмів звітності, пов'язаних із відповідними резолюціями Ради Безпеки [2, с. 26–27].

Отже, аналізуючи інформацію про розглянутий міжнародний орган, хочемо зауважити, що Міжвідомча координаційна група з протидії торгівлі людьми наділена широкими функціями та повноваженнями у сфері протидії торгівлі людьми та експлуатації, оскільки об'єднує в собі взаємодію та співробітництво інших міжнародних органів, основою діяльності яких є захист прав людини. Даний міжнародний орган здатен не тільки здійснювати свої повноваження у сфері забезпечення гуманітарної підтримки постраждалих від повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України, а й проводити розслідування та документування злочинів держави-агресора із незаконного переміщення дорослих та дітей на окупованих територіях, а також здійснювати функцію із захисту прав українських біженців. Наразі ми можемо бачити лише спостереження та стурбоване наведення статистичних даних міжнародними організаціями, проте залучення Міжвідомчої координаційної групи з протидії торгівлі людьми дало б змогу розширити механізм захисту українських біженців як і в середині держави, так і ззовні, що є необхідним.

Список використаних джерел

1. Homeland Security. What Is Human Trafficking?. URL: <https://www.dhs.gov/blue-campaign/what-human-trafficking>
2. ICAT annual report 2022. URL: https://icat.un.org/sites/g/files/tmzbd1461/files/publications/icat_2022_co-chairs_annual_report_8.pdf
3. The Guardian. Ukrainian refugees increasingly targeted for sexual exploitation, research finds. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/mar/26/ukrainian-refugees-increasingly-targeted-for-sexual-exploitation-research-finds>
4. The Inter-Agency Coordination Group against Trafficking in Persons. URL: <https://icat.un.org/about>
5. Unicef. Для кожної дитини. Прес-реліз. Діти, які тікають від війни в Україні, наражаються на підвищений ризик торгівлі людьми та експлуатації. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/press-releases/children-fleeing-war-ukraine-heightened-risk-trafficking-and-exploitation>

